

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ НАН УКРАЇНИ

КАФЕДРА МИТНОЇ СПРАВИ ТА ОПОДАТКУВАННЯ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ОБ'ЄДНАННЯ ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ –
РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «УКРАЇНСЬКИЙ
СОЮЗ ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ»

**Моніторинг і коментарі
до нормативно-правових актів
у сфері оподаткування та митного
регулювання**

лютий, 2019 р.

Харків, 2019

Методологія дослідження

Моніторинг законодавчих та нормативно-правових актів у сфері оподаткування та митного регулювання – спільний, постійно діючий проект НДЦ ІПР НАН України (<http://ndc-ipr.org>) і кафедри митної справи та оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<http://www.kaffinop.hneu.edu.ua>) і об'єднання промисловців і підприємців Харківської області – регіонального відділення всеукраїнської громадської організації «Український союз промисловців і підприємців».

Метою щомісячного Моніторингу є:

- оперативний аналіз нормативно-правових актів в сфері оподаткування та митного регулювання;
- експертна оцінка ризиків, пов'язаних з прийняттям нових нормативних актів.

Методологія аналізу законодавчих та нормативно-правових актів передбачає ідентифікацію їх впливу на діяльність платників податків, порівняння нової редакції аналізованої норми з попередньою; оцінку можливої результативності відповідних змін з відокремленням позитивних наслідків та потенційних недоліків (ризиків). Критерії оцінки очікуваної результативності:

- узгодженість з діючою нормативно-правовою базою;
- спрощення або ускладнення податкового обліку;
- вплив на надходження коштів до бюджетів;
- вплив на економічну активність платників податків;
- зменшення або збільшення корупційних ризиків;
- доцільність використання конкретного інструмента порівняно з можливими альтернативами.

Аналіз законодавчих та нормативно-правових актів здійснюється за такими напрямками:

- зміни системи оподаткування і в адмініструванні податків;
- зміни в оподаткуванні окремими податками, зборами;
- зміни в митному регулюванні ;
- довідкова інформація, пов'язана з оподаткуванням.

Моніторинг передбачає щомісячне оприлюднення результатів.

Зміст

1. Система оподаткування і адміністрування податків	4
1.1.Реформування податкової системи	-
1.2.Регіональні аспекти оподаткування	-
1.3.Адміністрування податків	-
1.4.Податковий контроль	7
2.Окремі податки і збори	7
2.1.Податок на прибуток підприємств	-
2.2. Податок на доходи фізичних осіб	-
2.3. Податок на додану вартість	11
2.4. Акцизний податок	-
2.5. Екологічний податок	-
2.6. Рентна плата	-
2.7. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	-
2.8. Транспортний податок	-
2.9. Плата за землю	-
2.10. Єдиний податок	-
2.11. Туристичний збір	20
3. Митне регулювання	22
4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	-
5. Довідкова інформація	23
6. Нормативно-правові акти, що набули чинності у лютому 2019 р.	24

1. СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ І АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ

1.4. Податковий контроль

1.4.1. Про затвердження Змін до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. Постанова Правління Національного банку України від 12.02.2019 р. № 37. Набула чинності 15.02.2019 р. (Опублікована на сайті Національного банку України 14.02.2019 р.)

Коментар: зазначеною Постановою НБУ урегулював низку питань відносно порядку ведення касових операцій у національній валюті.

Необхідно зазначити, що вказані зміни зменшують регуляторний вплив на суб'єкти господарювання, що, безумовно, є позитивним наслідком. Також, з урахуванням зазначених змін обмеження щодо переліку розрахунків у розмірі 50 000 грн, відтепер не поширюються на виплати, пов'язані з оплатою праці та на використання готівкових коштів з фонду оперативно-розшукових (негласних слідчих) дій.

1.4.2. Про внесення змін до Положення про порядок здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції. Постанова Правління Національного банку України від 05.02.2019 р. № 33. Набула чинності 07.02.2019 р. (Опублікована на сайті Національного банку України 06.02.2019 р.)

Коментар: Зазначеною Постановою внесені зміни у Положення № 8 щодо перевірки документів про валютні операції. Перелік уповноважених установ, які можуть здійснювати додатковий аналіз документів у разі установлення індикатора доповнено та зазначено, що «...Банк має право здійснювати додатковий аналіз за договором, контрактом, угодою, іншим документом, що застосовується в міжнародній практиці та може вважатися договором (з урахуванням змін у разі їх наявності), згідно з яким здійснюється валютна операція» та зазначено, що уповноважена установа зобов'язана на вимогу Національного банку надати письмові пояснення і документи стосовно результатів проведеного додаткового аналізу та вжитих заходів відповідно до вимог.

Також деякі зміни торкнулися індикаторів сумнівних валютних операцій. Даний перелік було зменшено.

Такі зміни лібералізують валютне регулювання та спрощують здійснення господарської діяльності відносно розрахунків у сфері ВЕД.

1.4.3. Про визнання такими, що втратили чинність, деяких нормативно-правових актів Національного банку України. Постанова Правління Національного банку України від 05.02.2019 р. № 31. Набула чинності 07.02.2019 р. (Опублікована на сайті Національного банку України 06.02.2019 р.)

Коментар: зазначеною Постановою були визнані такими, що втратили чинність нормативно-правові акти НБУ, які діяли у сфері валютного регулювання, що послабляє регуляторний вплив на процеси ведення бізнесу.

2.ОКРЕМІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

2.1. Податок на прибуток підприємств

2.1.1. Щодо подання разом з податковою декларацією з податку на прибуток підприємств за 2018 рік звіту про управління та звіту про платежі на користь держави (Лист ДФСУ від 19.02. 2019 р. № 5491/7/99-99-15-02-01-17 оприлюднено в <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovye-zakonodavstvo/listi-dps/73214.html>)

Коментар: В зазначеному листі ДФСУ роз'яснила важливу проблему стосовно складу фінансової звітності, що подається разом з податковою декларацією з податку на прибуток підприємств за 2018 рік.

За нормами п. 46.2 Податкового кодексу України (надалі — ПКУ) платник податку на прибуток подає разом з відповідною податковою декларацією квартальну або річну фінансову звітність у порядку, передбаченому для подання податкової декларації з урахуванням вимог статті 137 цього Кодексу. Фінансова звітність, що складається та подається відповідно до цього пункту платниками податку на прибуток та неприбутковими підприємствами, установами та організаціями, є додатком до податкової декларації з податку на прибуток (звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації) та її невід'ємною частиною.

Проте в ПКУ не визначено склад такої фінансової звітності, у зв'язку з чим виникла необхідність в офіційному роз'ясненні зазначеної норми. ДФСУ проаналізувала діючі нормативні акти, які регламентують порядок ведення бухгалтерського обліку в Україні, зокрема, Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р. № 996 та Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. N 73 (далі - П(С)БО 1).

На підставі проведеного аналізу податківці дійшли висновку, що відповідно до п. 1 розд. II П(С)БО 1 фінансова звітність складається з: балансу (звіту про фінансовий стан), звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) (далі - звіт про фінансові результати), звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал і приміток до фінансової звітності (форми № 1-5).

Згідно з п. 10 Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 1 "Подання фінансової звітності" повний комплект фінансової звітності повинен містити такі складові: звіт про фінансовий стан на кінець періоду; звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за період; звіт про зміни у власному капіталі за період; звіт про рух грошових коштів за період; примітки, які містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення; порівняльну інформацію стосовно попереднього періоду; звіт про фінансовий стан на початок найбільш раннього порівняльного попереднього періоду, коли суб'єкт господарювання застосовує облікову політику ретроспективно або здійснює ретроспективний перерахунок статей своєї фінансової звітності, або коли він перекласифікує статті своєї фінансової звітності.

Стосовно подання підприємствами річної фінансової та іншої звітності в п. 2 Порядку подання фінансової звітності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419, передбачено:

підприємства (крім бюджетних установ, мікропідприємств та малих підприємств) подають разом з річною фінансовою звітністю звіт про управління. У разі подання підприємством консолідованої фінансової звітності подається консолідований звіт про управління. Середні підприємства мають право не відображати у звіті про управління нефінансову інформацію;

річна фінансова звітність, річна консолідована фінансова звітність, звіт про управління, консолідований звіт про управління, звіт про платежі на користь держави та консолідований звіт про платежі на користь держави, складення яких передбачено законодавством, повинні бути оприлюднені разом з аудиторським звітом на веб-сторінці або веб-сайті підприємства (у повному обсязі) та в інший спосіб у випадках, визначених законодавством, та в єдиному електронному форматі, визначеному Міністерством фінансів України, на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності.

Враховуючи зазначене, ДФСУ дійшла висновку, що звіт про управління, консолідований звіт про управління, звіт про платежі на користь держави та консолідований звіт про платежі на користь держави, не є складовими фінансової звітності і, відповідно, обов'язку подання таких звітів до контролюючих органів разом з декларацією законодавством не визначено.

Формою Декларації, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897 (зі

змінами), передбачено подання форм фінансової звітності як додатка ФЗ до декларації із проставлянням позначки щодо поданих до декларації форм фінансової звітності:

Баланс (звіт про фінансовий стан);

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід);

Звіт про рух грошових коштів;

Звіт про власний капітал;

Примітки до річної фінансової звітності;

Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (Баланс, Звіт про фінансові результати);

Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (Баланс, Звіт про фінансові результати).

Слід погодитися з висновками коментованого листа, оскільки дійсно звіт про управління, консолідований звіт про управління, звіт про платежі на користь держави та консолідований звіт про платежі на користь держави, не є складовими фінансової звітності. Отже надання зазначеної звітності не передбачено вимогами п. 46.2 ПКУ. Проте такі важливі проблемні питання, які стосуються всіх платників податку на прибуток, слід було роз'яснити в узагальнюючій податковій консультації, а не в листі ДФСУ. Надання таких консультацій передбачено нормами п. 52.6 ПКУ, за якими центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, проводить періодичне узагальнення індивідуальних податкових консультацій, а також аналізує обставини, що свідчать про неоднозначність окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, шляхом надання узагальнюючих податкових консультацій, які затверджуються наказом цього органу.

2.1.2. Щодо технічної можливості подання податкової декларації з податку на прибуток підприємств за 2018 рік за новою формою. Лист ДФСУ від 13 лютого 2019 р. N 4622/7/99-99-15-02-01-17 (Оприлюднено в <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovye-zakonodavstvo/listi-dps/73171.html>)

Коментар: в листі ДФСУ роз'яснила, в якому порядку слід подавати податкову декларацію з податку на прибуток підприємств за 2018 рік. Зокрема, податківці зазначили, що у зв'язку з набуттям 14.12.2018 р. чинності наказу Міністерства фінансів України від 19.10.2018 № 842 "Про затвердження Змін до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств" (далі — Наказ № 842),

розроблено та впроваджено оновлену форму декларації з податку на прибуток підприємств. Враховуючи, що видання Наказу № 842 обумовлено змінами з 01.01.2018 р. в оподаткуванні податком на прибуток підприємств, які впливають на показники бюджету, листом ДФС від 04.01.2019 р. рекомендовано платникам податку на прибуток підприємств за базовий звітний (податковий) період - 2018 рік подавати податкову декларацію за новою формою.

Разом з тим п. 46.6 ПКУ встановлено, якщо в результаті зміни правил оподаткування змінюються форми податкової звітності, до визначення нових форм декларацій (розрахунків), які набирають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося їх оприлюднення, є чинними форми декларацій (розрахунків), чинні до такого визначення. Враховуючи зазначене, до 01.04.2019 р. ДФСУ буде забезпечено також прийняття декларацій за формою, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897 (у редакції наказу від 28.04.2017 № 467).

Відповідно до п. 50.1 ПКУ, якщо у майбутніх податкових періодах (з урахуванням строків давності, визначених ст. 102 ПКУ) платник податків самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації, він зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації за формою чинного на час подання уточнюючого розрахунку. У разі необхідності внесення змін до податкової звітності за минулі податкові (звітні) періоди у порядку, визначеному ст. 50 ПКУ, до 01.04.2019 р. платники податку матимуть можливість подавати уточнюючі декларації за «старою» формою. Після 01.04.2019 р. уточнюючі декларації прийматимуться тільки за новою формою.

Податківці також звернули увагу на те, що платники єдиного податку (фізичні і юридичні особи), які здійснювали у 2018 році на користь нерезидента - юридичної особи або уповноваженої ним особи будь-які виплати, відповідно до п. 297.5 ПКУ здійснюють нарахування та сплату податку з доходів нерезидента в порядку, розмірі та у строки, встановлені розділом III ПКУ. Таким платникам необхідно буде подати декларацію за новою формою із обов'язковим проставлянням позначки у рядку "платник єдиного податку" у полі 9 "Особливі відмітки" заголовної частини декларації та поданням додатка ПН до рядка 23 ПН декларації. Подання до декларації інших додатків та фінансової звітності від платників єдиного податку не вимагається.

Викладена в листі позиція щодо форми надання декларації з податку на прибуток за 2018 рік є

компромісною та зваженою. Дійсно, нова форма за нормами п. 46.6 ПКУ на момент надання річної та квартальної декларації ще не вступила в силу (вона вступає в силу з 01.04.2019 р.). Проте всі зміни в цій декларації пов'язані з наданням актуальної інформації щодо оподаткування платників податку на прибуток згідно зі змінами в ПКУ, які вступили в силу станом на 01.01.2018 р. Проте слід відзначити, що «компромісних» рішень, які не відповідають нормам п. 46.6 ПКУ, можна було б уникнути, якби Міністерство фінансів України своєчасно внесло зміни в діючу форму податкової декларації з податку на прибуток підприємств.

2.3. Податок на додану вартість

2.3.1. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2010 р. № 102. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2019 року № 90. Набула чинності 19 лютого 2019 року (Урядовий кур'єр, від 19.02.2019 року, № 33)

Коментар: Кабінет Міністрів України вніс зміни до постанови № 102 щодо питання ввезення на митну територію України товарів у межах ратифікованих Верховною Радою України міжнародних договорів (угод) України з питань космічної діяльності щодо створення космічної техніки без сплати ввізного мита та податку на додану вартість.

Зокрема до попередньої редакції постанови від 22 серпня 2018 року було внесено такі зміни:

1. до 1 січня 2023 року звільнено **від сплати мита** (до цього звільнялося тільки від **ПДВ**) граничні обсяги товарів, які ввозяться на митну територію України суб'єктами космічної діяльності – резидентами у межах ратифікованих Верховною Радою України міжнародних договорів (угод) України з питань космічної діяльності щодо створення космічної техніки.
2. продовжено до 1 січня 2023 року дію Порядку ввезення на митну територію України суб'єктами космічної діяльності – резидентами у межах ратифікованих Верховною Радою України міжнародних договорів (угод) України з питань космічної діяльності щодо створення космічної техніки товарів (включаючи агрегати, системи та їх комплектувальні вироби для космічних комплексів, космічних ракет-носіїв, космічних апаратів та наземних сегментів космічних систем) без сплати ввізного мита;
3. внесено зміни до Додатку 2 постанови № 102 «Граничні обсяги товарів, які ввозяться на митну територію України суб'єктами космічної діяльності – резидентами у межах ратифікованих

Верховною Радою України міжнародних договорів (угод) України з питань космічної діяльності щодо створення космічної техніки без сплати ввізного мита та податку на додану вартість до 1 січня 2023 року»:

Назва підприємства	Зміни щодо переліку граничного обсягу товарів
Державне підприємство “Конструкторське бюро “Південне” імені М.К. Янгеля”, м. Дніпро	Додано 22 товарні позиції згідно УКТ ЗЕД, які будуть звільнятися від ПДВ та ввізного мита: 2710; 2811; 2928 00; 2931; 6815; 7205; 7318; 7326; 7504; 8206 00 00 00; 8419; 8456; 8457; 8459; 8460; 8462; 8463; 8481; 8505; 8514; 9006; 9013
Державне підприємство “Виробниче об’єднання “Південний машинобудівний завод імені О.М. Макарова”, м. Дніпро	Додано 14 товарних позицій згідно УКТ ЗЕД, які будуть звільнятися від ПДВ та ввізного мита: 2710; 2811; 2901; 3210 00; 3812; 3815; 3904; 5401; 5404; 5607; 5907 00 00 00; 7314; 7326; 7408
Казенне підприємство спеціального приладобудування “Арсенал”, м. Київ	Додано дві товарні позиції згідно УКТ ЗЕД, які будуть звільнятися від ПДВ та ввізного мита: 8529; 9002
Національний центр управління та випробувань космічних засобів, м. Київ	Додано одну товарну позицію згідно УКТ ЗЕД, які будуть звільнятися від ПДВ та ввізного мита: 8538

Внесені зміни означають: можливе зменшення вартості продукції космічної галузі, що є позитивним моментом, з точки зору її конкурентоспроможності.

Негативними моментами є недоотримання бюджетом країни коштів від сплати ввізного мита. Також слід відмітити перерву дії норм щодо звільнення від оподаткування ввізним митом (в період з 1 січня 2018 року по 19 лютого 2019 року). Набуття чинності постановою № 102 не спочатку року (19 лютого 2019 року) призведе до додаткових витрат часу підприємств щодо перерахунку собівартості продукції, при виробництві якої використовуються товарні позиції звільненні від ПДВ.

2.3.2. Щодо аналізу господарської діяльності платників податків у 2018 році, зокрема в частині здійснення експортних операцій (Лист ДФСУ від 28 січня 2019 року № 2559/7/99-99-12-03-01-17. Оприлюднено в <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gfsu/schodo-analizu-gospodarsykoyi-1042145.html>)

Коментар. Державна фіскальна служба України надала роз'яснення щодо аналізу господарської діяльності платників податків у 2018 році, зокрема в частині здійснення експортних операцій. Основна мета аналізу – перевірка реальності господарських операцій між "номінальним власником" та "реальним експортером" і реальність зміни майнового стану першого.

Основними задачами такого аналізу будуть:

застосування цін на предмет відповідності звичайним;

перевірка факту здійснення господарських операцій (чи лише складання документів) та дійсних змін в структурі активів та зобов'язань, власному капіталі підприємства у зв'язку з його господарською діяльністю та встановлення таких елементів:

встановлення спеціальної правосуб'єктності учасників господарської операції;

встановлення зв'язку між фактом придбання товарів (послуг) і господарською діяльністю платника податку;

встановлення дотримання платником податку спеціальних вимог щодо документального підтвердження сум податкового кредиту та/або бюджетного відшкодування з податку на додану вартість;

встановлення факту надмірної сплати податку на додану вартість у ціні товарів (послуг), що придбані платником податку.

Здійснення такого аналізу спричинить витрати часу робітників контролюючих органів щодо його проведення. З іншого боку, такий аналіз має забезпечити економію коштів бюджету за рахунок зменшення сум відшкодування ПДВ (шляхом виявлення схем ухилення від сплати ПДВ за рахунок операцій «нетипового експорту»).

2.3.3. Щодо порядку оподаткування ПДВ операцій з постачання послуг з міжнародного перевезення вантажних транспортних засобів (тягачів і причепів) "своїм ходом" (Лист ДФС від 5 лютого 2019 року № 402/6/99-99-15-03-02-15/ІПК. Оприлюднено в <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gfsu/schodo-poryadku-opodatkovannya-1041955.html>)

Коментар. Державна фіскальна служба України надала роз'яснення щодо порядку оподаткування ПДВ операцій з постачання послуг з міжнародного перевезення вантажних транспортних засобів (тягачів і причепів) "своїм ходом".

У консультації робиться висновок, що операція з постачання послуг не підпадає під категорію операцій, визначених підпунктом "а" підпункту 195.1.3 пункту 195.1 статті 195 розділу V ПКУ (операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою ПДВ), та відповідно оподатковується у загальновстановленому порядку за ставкою 20 % (якщо місцем постачання таких послуг визначено митну територію України відповідно до статті 186 розділу V ПКУ).

Даний Лист має зменшити кількість спірних питань, які можуть виникати між платниками податків та контролюючими органами.

2.3.4. Щодо порядку оподаткування ПДВ та податком на прибуток підприємств операцій з відповідального зберігання ТМЦ (Лист ДФСУ від 11 лютого 2019 року № 478/6/99-99-15-03-02-15/ІПК. Оприлюднено в <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gfsu/schodo-poryadku-opodatkovannya-1042038.html>)

Коментар. Державна фіскальна служба України надала роз'яснення щодо оподаткування ПДВ операцій з відповідального зберігання ТМЦ.

У Листі зроблено висновок, що на дату закінчення терміну зберігання ТМЦ поклаждодавцем складається податкова накладна та реєструється в ЄРПН. Така зареєстрована в ЄРПН податкова накладна є підставою для включення зберігачем сум ПДВ до складу податкового кредиту. При цьому під час отримання коштів компенсації за неповернуті ТМЦ податкових зобов'язань з ПДВ не виникає.

Оскільки податкові зобов'язання з ПДВ вже нараховані виходячи із бази оподаткування ПДВ, визначеної пунктом 188.1 статті 188 розділу V ПКУ, то обов'язку щодо нарахування податкових зобов'язань відповідно до пункту 198.5 статті 198 розділу V ПКУ за такими ТМЦ у покладавця у розглянутій ситуації не виникає.

Даний Лист має зменшити кількість спірних питань, які можуть виникати між платниками податків та контролюючими органами.

2.3.5. Щодо особливостей визначення дати виникнення податкових зобов'язань при експорті товарів, у випадку, коли дата оформлення митної декларації та дата фактичного вивезення товарів за межі митної території України припадають на різні податкові періоди (Лист ДФСУ від 12 лютого 2019 року № 460/4/99-99-15-03-02-13. Оприлюднено в <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gfsu/list-dfs-vid-1042326.html>)_л

Коментар. Державна фіскальна служба України надала роз'яснення щодо особливостей визначення дати виникнення податкових зобов'язань при експорті товарів, у випадку, коли дата оформлення митної декларації та дата фактичного вивезення товарів за межі митної території України припадають на різні податкові періоди.

У Листі Державна фіскальна служба України звертається до Міністерства фінансів України як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, а також аналізує обставини, що свідчать про неоднозначність окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, шляхом надання узагальнюючих податкових консультацій щодо підтвердження або спростування позиції ДФС стосовно визначення дати виникнення податкових зобов'язань при експорті товарів за датою оформлення митної декларації, яка відображає завершення процедури митного оформлення експортної операції, яка визначається за фактом проставлення посадовою особою митного органу на всіх аркушах такої декларації відбитка особистої номерної печатки, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, а в разі електронного декларування - за фактом засвідчення електронним цифровим підписом посадової особи митного органу електронної митної декларації після перетворення її у візуальну форму.

Роз'яснення від Міністерства фінансів України має зняти деякі спірні питання між платниками податків та контролюючими органами.

2.3.6. Щодо коригування податкової накладної (Лист ДФС від 18 лютого 2019 року № 578/6/99-99-15-03-02-15/ІПК. Оприлюднено в <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gfsu/schodo-koriguvannya-podatkovoyi-1042129.html>)

Коментар. Державна фіскальна служба України надала роз'яснення щодо коригування податкової накладної.

Державна фіскальна служба України дійшла висновку, що після реєстрації в ЄРПН розрахунку коригування у разі виправлення помилки в описі (номенклатурі) товарів/послуг у вищевказаному порядку, буде враховуватися виправлена номенклатура товарів/послуг.

Даний Лист має зменшити кількість спірних питань, які можуть виникати між платниками податків та контролюючими органами.

2.3.7. Щодо необхідності визначення податкових зобов'язань з ПДВ при поверненні об'єкта оренди після закінчення дії договору оренди за умови, що орендарем було здійснено поліпшення об'єкта оренди (Лист ДФС від 19 лютого 2019 р. № 605/6/99-99-15-03-02-15/ІПК. Оприлюднено в <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gfsu/schodo-neobhidnosti-viznachennya-1042149.html>)

Коментар. Державна фіскальна служба України надала роз'яснення щодо необхідності визначення податкових зобов'язань з ПДВ при поверненні об'єкта оренди після закінчення дії договору оренди за умови, що орендарем було здійснено поліпшення об'єкта оренди.

Державна фіскальна служба України дійшла висновку, що після закінчення дії договору оренди поліпшення, які здійснені орендарем, орендодавцю не передаються, а продовжують використовуватися орендарем у рамках нового договору оренди, то у такому випадку не виникає підстав для нарахування орендарем податкових зобов'язань з ПДВ.

Даний Лист має зменшити кількість спірних питань, які можуть виникати між платниками податків та контролюючими органами.

2.3.8. Щодо особливостей складання податкової накладної (Лист ДФС від 19 лютого 2019 року № 610/6/99-99-15-03-02-15/ПК. Оприлюднено в <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gfsu/schodo-osoblivostey-skladannya-1042086.html>)

Коментар. Державна фіскальна служба України надала роз'яснення щодо звернення щодо особливостей складання податкової накладної.

Державна фіскальна служба України дійшла висновку, що оскільки повернення авансового платежу здійснюється не тій особі, від якої були отримані грошові кошти, підстави для складання розрахунку коригування з метою зменшення податкових зобов'язань відсутні.

Даний Лист має зменшити кількість спірних питань, які можуть виникати між платниками податків та контролюючими органами.

2.3.9. Щодо порядку складання та реєстрації в ЄРПН РК до ПН, складених згідно з п. 199.1 ПКУ, якщо у графі 4 "Одиниця виміру товару/послуги/умовне позначення (українське)" таких податкових накладних було зазначено "послуга" (Лист ДФС від 20 лютого 2019 року № 640/6/99-99-15-03-02-15/ПК. Оприлюднено в <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gfsu/schodo-poryadku-skladannya-1042500.html>)

Коментар. Державна фіскальна служба України надала роз'яснення щодо порядку складання та реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних розрахунків коригування до податкових накладних.

Державна фіскальна служба України дійшла висновку, що у податкових накладних, про які йдеться у зверненні, у графі "Одиниця виміру товару/послуги / умовне позначення (українське)" зазначено "послуга", такі податкові накладні було складено з порушенням Порядку складання податкових накладних.

Даний Лист має зменшити кількість спірних питань, які можуть виникати між платниками податків та контролюючими органами.

2.3.9. Щодо порядку оподаткування ПДВ операцій з постачання реконструйованого житла (об'єкта житлового фонду) (Лист ДФСУ від 20 лютого 2019 року № 638/6/99-99-15-03-02-15/ПК. Оприлюднено в <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gfsu/schodo-poryadku-opodatkovannya-1042212.html>)

Коментар. Державна фіскальна служба України надала роз'яснення щодо порядку оподаткування ПДВ операцій з постачання реконструйованого житла (об'єкта житлового фонду).

Державна фіскальна служба України дійшла висновку, що операції з реконструкції нежитлових приміщень та відповідна реєстрація переведення цих приміщень у житловий фонд не є постачанням житла у розумінні підпункту 197.1.14 пункту 197 статті 197 розділу V ПКУ. Постачання майнових прав на приміщення, які набули після реконструкції статусу об'єктів житлового фонду, фізичним та/або юридичним особам є операцією з першого постачання житла (об'єкта житлового фонду), яка підлягає оподаткуванню ПДВ у загальному порядку за ставкою 20 відсотків. Подальший продаж майнових прав на ці об'єкти житлового фонду підлягає звільненню від оподаткування ПДВ відповідно до підпункту 197.1.14 пункту 197 статті 197 розділу V ПКУ.

Даний Лист має зменшити кількість спірних питань, які можуть виникати між платниками податків та контролюючими органами.

2.3.10. Щодо визначення податкових зобов'язань з податку на доходи фізичних осіб, військового збору та ПДВ (Лист ДФСУ від 25 лютого 2019 року № 741/6/99-99-13-02-03-15/ПК. Оприлюднено в <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gfsu/schodo-viznachennya-podatkovih-1042278.html>)

Коментар. Державна фіскальна служба України надала роз'яснення щодо визначення податкових зобов'язань з ПДВ.

Державна фіскальна служба України дійшла висновку, що операції з постачання платником сільськогосподарської продукції, в рахунок оплати вартості послуг з оренди земельних ділянок, є об'єктом оподаткування ПДВ. При цьому база оподаткування за такою операцією буде визначатися не нижче звичайних цін.

Даний Лист має зменшити кількість спірних питань, які можуть виникати між платниками податків та контролюючими органами.

2.3.11. Щодо порядку коригування податкових зобов'язань постачальника у разі зменшення суми компенсації вартості поставлених послуг (Лист ДФС від 25 лютого 2019 року № 729/6/99-99-15-03-02-15/ПК. Оприлюднено в <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gfsu/schodo-poryadku-koriguvannya-1042251.html>).

Коментар. Державна фіскальна служба України надала роз'яснення щодо порядку коригування податкових зобов'язань постачальника у разі зменшення суми компенсації вартості поставлених послуг.

Державна фіскальна служба України дійшла висновку, що якщо платником податку за операцією з постачання послуг було складено податкову накладну, але така податкова накладна з будь-яких причин не була зареєстрована в ЄРПН, то у разі наступного за постачанням зменшення суми компенсації вартості таких поставлених послуг постачальник матиме право зменшити податкові зобов'язання лише після реєстрації в ЄРПН покупцем (отримувачем послуг) відповідного розрахунку коригування, який, у свою чергу, може бути зареєстрований в ЄРПН лише після реєстрації в ЄРПН постачальником податкової накладної, до якої він складений, та за умови, що з дати складання такої податкової накладної не минуло 1095 календарних днів.

Даний Лист має зменшити кількість спірних питань, які можуть виникати між платниками податків та контролюючими органами.

2.3.12. Щодо включення до бази оподаткування ПДВ платника податку компенсації понесених ним витрат зі сплати орендної плати за землю, отриманої від нового власника нерухомості, що розташована на земельній ділянці, стосовно якої не переоформлено на нового власника договір оренди земельної ділянки з уповноваженим органом державної влади та/або органом місцевого самоврядування (Лист ДФС від 8.02.2019 р. № 440/6/99-99-15-03-02-15/ПК. Оприлюднено в <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gfsu/schodo-vklyuchennya-do-1042064.html>)

Коментар. Державна фіскальна служба України надала роз'яснення щодо включення до бази оподаткування ПДВ платника податку компенсації понесених ним витрат зі сплати орендної плати за землю, отриманої від нового власника нерухомості, що розташована на земельній ділянці, стосовно якої не переоформлено на нового власника договір оренди земельної ділянки з уповноваженим органом державної влади та/або органом місцевого самоврядування.

Державна фіскальна служба України дійшла висновку, що отримання коштів платником податку від нового власника нерухомості як компенсації понесених витрат зі сплати орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, на якій розташована така нерухомість, не є об'єктом оподаткування ПДВ.

Даний Лист має зменшити кількість спірних питань, які можуть виникати між платниками податків та контролюючими органами.

2.11. Туристичний збір

2.11.1. Щодо порядку відліку доби для цілей справляння туристичного збору. Лист Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18.02.2019 №4501-06/7002-03 (Оприлюднено в http://sfs.gov.ua/data/normativ/000/002/73260/V_dpov_d_ME_shchodo_dobi.pdf)

Коментар. Відповідно до змін Податкового кодексу України щодо визначення бази оподаткування туристичним збором з 01.01.2019 р. актуальним і нерозглянутим залишилось питання щодо надання

визначення терміну «доба». Згідно пп. 268.4.1 ПКУ базою справляння туристичного збору є *загальна кількість днів тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі)*, визначених пп. 268.5.1 ПКУ.

Визначення поняття «доба» для туристичної сфери відсутнє як у міжнародному, так у національному галузевому законодавстві. На звернення ДФСУ Міністерством економічного розвитку і торгівлі України надано роз'яснення.

Посилаючись на п. 3.7 та п. 3.8 гл. 3 Правил користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг (затверджених наказом Державної туристичної адміністрації України від 16.03.2004 № 19), Мінекономрозвитку зазначило, що *відлік доби проживання розпочинається з 12 години дня, що передує дню виїзду, та триває 24 години до розрахункової години, встановленої готелем*.

Цікавим є такий момент, який важливий при розрахунку суми туристичного збору. За п. 3.7 гл. 3 зазначених Правил при укладанні договору на невизначений термін погодженням вважається найбільш короткий термін (як правило, одна доба). *Дія договору в такому разі завершується о 12:00 дня, наступного за днем прибуття споживача*. А отже, якщо турист заселяється (чи виселяється) до чи після розрахункової години, то незалежно від позиції готелю при розрахунку плати послуг проживання, туристичний збір потрібно буде сплатити як за цілу добу.

Таким чином, поява роз'яснення Міністерства економічного розвитку і торгівлі України щодо порядку відліку доби для справляння туристичного збору є позитивним моментом, оскільки закріплює єдиний підхід при розрахунку бази оподаткування. З точки зору платника, який перебуває не повну добу у місцях тимчасового розміщення, така прив'язка виключає можливість готелю впливати на його загальні витрати щодо проживання з урахуванням туристичного збору.

3. МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Питання митного оформлення транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України. Постанова Кабінету Міністрів України № 101 від 13.02.2019 р. Набула чинності 16.02.2019 р. (Урядовий кур'єр від 16.02.2019 р., № 32.)

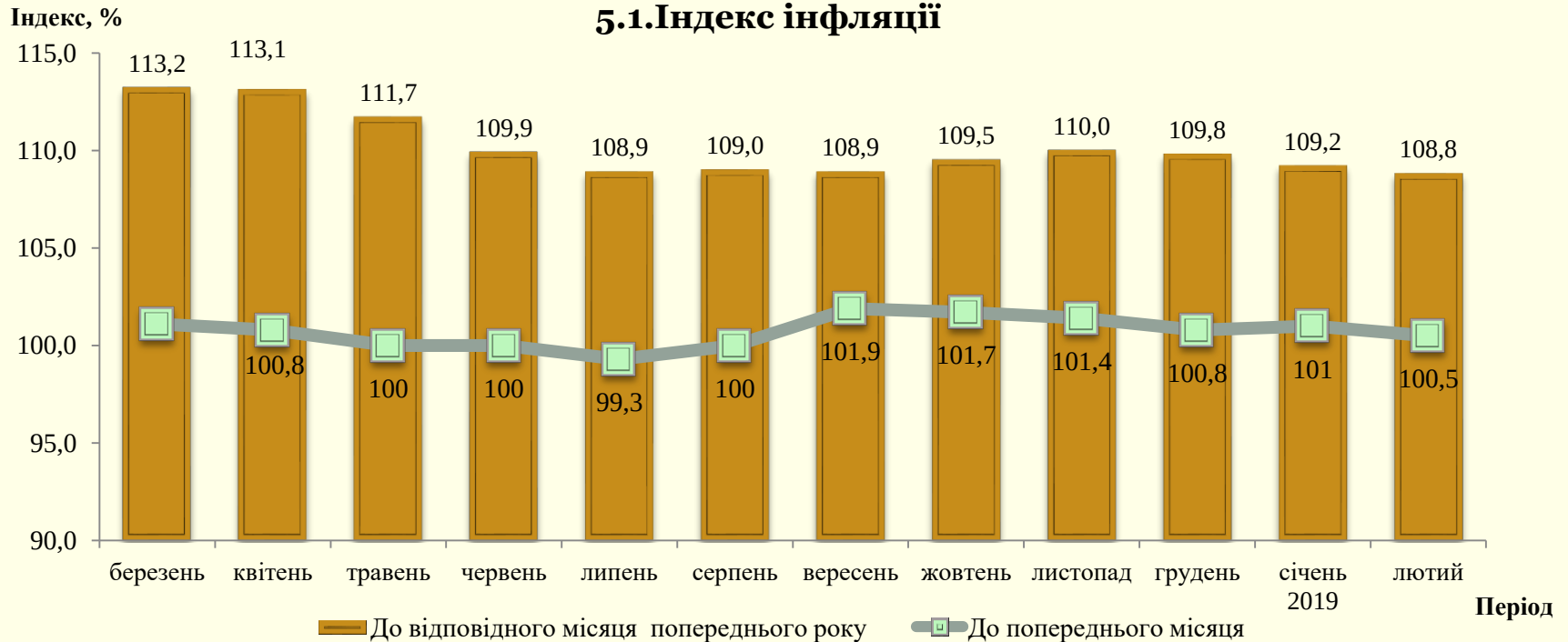
Коментар: Уряд прийняв рішення щодо усунення стримуючих факторів при митному оформленні автомобілів на іноземній реєстрації в частині проведення їх сертифікації. Зокрема, постановою пропонується при митному оформленні на рівні із сертифікатом відповідності застосовувати реєстраційний документ на транспортний засіб, виданий реєстраційним органом країни реєстрації транспортного засобу, в якому є позначення рівня екологічних норм, якому відповідає цей транспортний засіб. Це сприятиме спрощенню підтвердження відповідності транспортного засобу екологічним нормам.

Відповідні зміни внесено у постанову щодо деяких питань сертифікації транспортних засобів, їх частин та обладнання та у Тимчасовий порядок виконання митних формальностей під час здійснення митного оформлення транспортних засобів для їх вільного обігу на митній території України.

Ця постанова втрачає чинність одночасно з Тимчасовим порядком виконання митних формальностей під час здійснення митного оформлення транспортних засобів для їх вільного обігу на митній території України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 1077. (24.05.2019).

5. ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

5.1. Індекс інфляції

За даними Державної служби статистики України, у лютому 2019 р. показник інфляції, порівняно із попереднім місяцем, знизився на 0,5 %. З початку року індекс споживчих цін становить 1,5%. Порівняно з лютим 2018 р. (за останні 12 місяців) ціни на споживчому ринку зросли на 8,8%.

Значення індексу інфляції може впливати на:

- коригуючі коефіцієнти, які застосовуються до ставок рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин (п. 252.22 ПКУ);
- індексацію нормативної грошової оцінки земель (ст. 289 ПКУ);
- базу оподаткування єдиним податком для платників єдиного податку четвертої групи (п. 2921.2 ПКУ);
- індексацію ставок акцизного податку, екологічного податку, рентної плати (абз. 9 п.4 Розділу ХІХ).

6. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЩО НАБУЛИ ЧИННОСТІ У ЛЮТОМУ 2019 р.

Найменування нормативного акту	Дата набуття чинності
Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 20.09.2012 р. № 1011. Наказ Міністерства фінансів № 6 від 11.01.2019 р.	2.02.2019 (див. випуск моніторингу за січень 2019 р.)
Питання митного оформлення транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України: Постанова Кабінету Міністрів України № 101 від 13.02.2019 р.	2.02.2019 (див. даний випуск моніторингу)
Постанова №1: "Про затвердження Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України"; Постанова №2: "Про затвердження Положення про здійснення операцій із валютними цінностями"; Постанова №3: "Про затвердження Положення про транскордонне переміщення валютних цінностей"; Постанова №4: "Про затвердження Положення про перелік заходів захисту, порядок та критерії їх запровадження, подовження та дострокового припинення"; Постанова №5: "Про затвердження Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті"; Постанова №6: "Про затвердження Положення про порядок надання банками Національному банку України інформації щодо договорів, які передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками"; Постанова №7: "Про затвердження Інструкції про порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів"; Постанова №8: "Про затвердження Положення про порядок здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції". Постанови Правління Національного банку України від 02.01.2019 р.	7.02.2019 (див. випуск моніторингу за січень 2019 р.)

6. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЩО НАБУЛИ ЧИННОСТІ В СІЧНІ 2019 р.

Найменування нормативного акту	Дата набуття чинності
Про затвердження Постанови Національного банку України «Про внесення змін до Положення про порядок здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції». Постанови Правління Національного банку України від 05.02.2019 р. № 33.	7.02.2019 (див. даний випуск моніторингу)
Про валюту і валютні операції. Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII.	07.02.2019 (див. випуск моніторингу за липень 2019)
Про затвердження Змін до форми Податкової декларації з рентної плати та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства фінансів України від 17.09.2012 р. №1001. Наказ Міністерства фінансів України від 21.08.2018 р. № 707.	12.02.2019 (див. випуск моніторингу за жовтень)
Про затвердження Постанови Національного банку України «Про затвердження Змін до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні». Постанови Правління Національного банку України від 12.02.2019 р. № 37.	15.02.2019 (див. даний випуск моніторингу)
Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 3.02.2010 р. № 102. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.02.2019 р. № 90.	19.02.2019 (див. даний випуск моніторингу)

**Моніторинг підготовлено експертно-аналітичною групою
Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку
Національної академії наук України (<http://ndc-ipr.org>) і кафедрою митної
справи та оподаткування Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця (<http://www.kaffinor.hneu.edu.ua>)
за підтримки Об'єднання промисловців і підприємців Харківської області -
регіонального відділення Всеукраїнської громадської організації
«Український союз промисловців і підприємців»**

під керівництвом заступника директора НДЦ ІПР НАН України з наукової роботи, доктора економічних наук, професора, Заслуженого економіста України **Ю.Б. Іванова**

за участю:

доцента кафедри митної справи та оподаткування, к.е.н., доц. **А.О. Єніної**;

доцента кафедри митної справи та оподаткування, к.е.н., доц. **Н. О. Москаленко**

доцента кафедри митної справи та оподаткування, к.е.н., доц. **О.Є. Найденка**;

доцента кафедри митної справи та оподаткування, к.е.н., доц. **О. В. Ревенко**;

доцента кафедри митної справи та оподаткування, к.е.н. **В.В. Карпової**;

доцента кафедри митної справи та оподаткування, к.е.н. **О.В. Костяної**;

доцента кафедри митної справи та оподаткування, к.е.н. **В. М. Остапенко**;

аспіранта кафедри митної справи та оподаткування **М.В. Гомон**;

аспіранта кафедри митної справи та оподаткування **А.О. Красної**

за участю:

виконавчого директора Об'єднання промисловців і підприємців Харківської області - регіонального відділення ВГО УСПП **Е. Є. Набоки**.

[Перейти до інших випусків моніторингу](#)